Etični kodeks Zavoda Psi in Mi

Etični kodeks je vodilo za člane Zavoda Psi in Mi ter zavezuje izvajalce, ki delujejo pod okriljem zavoda.

Njegov namen je zagotavljati dolgoročno dobrobit psov ter spodbujati zaupanja vredne in sočutne odnose med psi in njihovimi skrbniki. Kodeks opredeljuje načela etičnega ravnanja s psi ter temeljna načela spoštljive, transparentne in podporne obravnave ljudi, ki z njimi sobivajo.

Kodeks usmerja izvajalce k uporabi sodobnih in znanstveno podprtih pristopov ter k stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju. Spodbuja odgovornost, strokovnost, poštenost in transparentnost pri njihovem delu.

Njegov cilj je prispevati k okolju, v katerem so psi obravnavani s spoštovanjem, razumevanjem in dostojanstvom, hkrati pa krepiti zaupanje med izvajalci, skrbniki psov in širšo družbeno skupnostjo.

Kodeks predstavlja skupni okvir za odgovorno in etično ravnanje pri delu s psi ter usmerja k praksam, ki podpirajo njihovo dobrobit in kakovost sobivanja s človekom.

Etični kodeks predstavlja strokovno in etično zavezo članov Zavoda Psi in Mi in izvajalcev, ki delujejo pod okriljem zavoda. Ne nadomešča veljavne zakonodaje in drugih predpisov; člani in izvajalci, ki delujejo pod okriljem zavoda, so pri svojem delu dolžni spoštovati veljavne predpise, določila tega kodeksa pa predstavljajo dodatne etične standarde in zaveze, ki izhajajo iz članstva pri Zavodu Psi in Mi.

Etični kodeks Zavoda Psi in Mi

Temeljne vrednote

Strokovnost

Oprema in metode

Profesionalni odnosi

Odgovornost do stroke in etičnega ravnanja

Načelo celovitega branja in interpretacije

Dokument je pripravljen v sodelovanju s pasjimi šolami Pester Svet, Sreča na vrvici in Šnof.

Temeljne vrednote

V središče svojega delovanja postavljamo dobrobit psa. Pri tem upoštevamo dejanske okoliščine in omejitve skupnega življenja psa in človeka ter si prizadevamo za rešitve, ki so dolgoročno izvedljive in vzdržne za oba. Dobrobiti psa ne dosegamo na račun dobrobiti človeka, temveč iščemo ravnotežje med potrebami obeh. Pri tem dosledno zavračamo vsako obliko nasilja ali ustrahovanja.

- **Dobrobit psa je temelj našega delovanja**. Pse obravnavamo s spoštovanjem, razumevanjem in na način, ki upošteva njihove individualne potrebe ter njihove potrebe kot vrste.
- **Vzgoja in šolanje sta različna, vendar povezana vidika življenja s psom**. Šolanje samo po sebi ne nadomešča vzgoje in ne more zajeti vseh vidikov kakovostnega sobivanja psa in človeka.
- **Strokovnost je naša odgovornost**. Svoje znanje nenehno nadgrajujemo, spremljamo razvoj stroke ter smo iskreni glede svojih kompetenc, znanja in meja.
- **Spoštujemo ljudi in stroko**. Do skrbnikov psov, sodelavcev, drugih strokovnjakov in širše strokovne skupnosti ravnamo spoštljivo, odprto in odgovorno.
- **Delujemo pošteno in transparentno.** Jasno in iskreno predstavljamo svoje znanje, kompetence, metode, storitve in pričakovane rezultate ter ne zavajamo ljudi, s katerimi sodelujemo.

Strokovnost

Strokovnost po tem kodeksu pomeni odgovorno in premišljeno strokovno delovanje, ki temelji na aktualnih strokovnih in znanstvenih spoznanjih, stalnem izobraževanju in izpopolnjevanju ter zavedanju meja lastnih kompetenc. Strokovnjak svoje znanje in pristope prilagaja posameznemu psu, okoliščinam in ciljem obravnave ter pri svojem delu upošteva načela tega etičnega kodeksa.

Ne uporabljamo metod, katerih cilj ali način delovanja temelji na povzročanju fizične ali psihične bolečine ali strahu za spreminjanje vedenja. Pri načrtovanju aktivnosti upoštevamo starost, zdravstveno stanje, zgodovino in individualne potrebe psa. Zavedamo se, da je lahko določena stopnja nelagodja neizogiben del učenja ali rehabilitacije, vendar povzročanje nelagodja samo po sebi ni cilj.

Med rokovanjem s psom redno spremljamo njegov odziv in počutje, skrbimo za njegovo dobrobit ter svoje pristope sproti prilagajamo. Spoštujemo njegove individualne omejitve in možnosti izbire, hkrati pa zagotavljamo okolje, ki omogoča napredek, učenje ali ustrezno funkcioniranje. Aktivnosti prilagodimo ali prekinemo, kadar bi lahko povzročile škodo ali pretiran stres, pri čemer kratkotrajno in pričakovano nelagodje, ki spremlja varno učenje ali postopno navajanje, samo po sebi ni razlog za prekinitev aktivnosti.

Pri svojem delu upoštevamo aktualna znanstvena in strokovna spoznanja ter jih na podlagi preverljivosti dokazov, strokovne usposobljenosti in konteksta posameznega primera čim bolj verodostojno prenašamo v prakso. Kadar so dokazi omejeni ali med strokovnimi pristopi obstajajo pomembna nesoglasja, to ustrezno upoštevamo pri oblikovanju in predstavljanju svojih strokovnih priporočil.

Dolžni smo se redno strokovno izobraževati in izpopolnjevati. Pri tem izbiramo vsebine, ki temeljijo na znanstveno podprtih spoznanjih in načelih ter so skladne z etičnim kodeksom Zavoda.

Kadar izzivi presegajo naše kompetence, skrbnika napotimo k ustreznemu strokovnjaku. Ne diagnosticiramo zdravstvenih stanj in ne dajemo veterinarskih nasvetov, temveč ob sumu na zdravstvene težave skrbnika usmerimo k veterinarju oziroma drugemu ustreznemu strokovnjaku.

Pri svojem delu ne postavljamo osebnih ali poslovnih interesov pred dobrobit psa. Svoje storitve, kompetence in pričakovane rezultate predstavljamo iskreno in transparentno ter ne obljubljamo rezultatov, ki jih v posameznem primeru ne moremo utemeljeno pričakovati.

Oprema in metode

Pri izbiri opreme, metod vzgoje in njihovih ciljev vedno upoštevamo lastnosti in potrebe psa kot posameznika in psa kot vrste. Izbrana oprema ne sme biti zasnovana z namenom povzročanja bolečine ali strahu pri psu za doseganje želenega odziva. Odtegovanje osnovnih potreb psa (zlasti odrekanje vode, hrane, družabnih stikov ter preprečevanje uriniranja in defekacije) ni dopustno. Prav tako niso dopustni uporaba fizične sile ali psihične prisile ter namerno povzročanje ali stopnjevanje strahu, bolečine ali neugodja niti namerno povzročanje ali stopnjevanje pretiranih stresnih odzivov, dolgotrajnega vznemirjenja ali drugih stanj, ki psu povzročajo izrazito stisko.

Namen izbrane opreme in metod je v čim večji meri zagotavljati dobrobit ter varnost psa in njegove neposredne okolice, pri tem pa psu omogočati neovirano gibanje, ustrezno mero udobja in možnost izbire, kadar je to glede na okoliščine varno in izvedljivo.

Pri delu s psom skrbimo za njegovo varnost ter upoštevamo njegovo potrebo po odmoru in počitku. Trajanje in intenzivnost dela prilagajamo njegovim zmožnostim in počutju.

Ob pojavu bolečine, znakov bolezni ali suma na zdravstvene težave upoštevamo potrebo po veterinarski obravnavi in se vzdržimo ravnanja, s katerim bi poskušali veterinarsko obravnavo nadomestiti z metodami vzgoje ali vedenjske obravnave.

Oprema in metode ne smejo biti sredstvo za zatiranje vedenja. Kadar je vedenje za psa ali njegovo okolico škodljivo ali predstavlja tveganje, si prizadevamo spremeniti okoliščine tako, da vedenje ni izzvano, ter spodbujamo alternativna vedenja, ki so za psa v dani situaciji naravna in izvedljiva. Pri tem posebno pozornost namenimo čustvenemu stanju psa, ki vedenje spremlja ali nanj vpliva.

Profesionalni odnosi

Etični kodeks zagotavlja, da so odločitve in ravnanja izvajalca pri rokovanju s psi skladna s strokovnimi in etičnimi načeli, opredeljenimi v tem kodeksu.

Rokovanje s psi vključuje tudi delo z ljudmi, ki so s psi povezani – s skrbniki psov, sodelavci, drugimi izvajalci, strokovnjaki in širšo javnostjo. Pri vseh profesionalnih odnosih spoštujemo dostojanstvo, enakost in osebno integriteto posameznika ter ravnamo odprto, spoštljivo, sočutno in strokovno. Zavedamo se, da so odnosi med ljudmi in njihovimi psi pogosto čustveno pomembni in da so lahko skrbniki v situacijah, povezanih z vedenjem ali dobrobitjo psa, tudi v stiski. Ustrezen način dela tudi z ljudmi je zato pomemben del našega prizadevanja za dobrobit psov.

Ne diskriminiramo na podlagi osebnih okoliščin posameznika ter svojih osebnih, političnih ali verskih prepričanj ne uporabljamo za vplivanje na strokovno delo ali odnos s strankami.

Spoštujemo zaupnost podatkov, ki jih pridobimo pri svojem delu. Podatkov in informacij o strankah ne uporabljamo za lastne ideološke, politične, statusne ali druge osebne interese oziroma materialne koristi. Podatkov, fotografij, posnetkov ali izjav strank in njihovih psov za promocijo svojih dejavnosti ne objavljamo brez njihove izrecne privolitve.

V profesionalnih odnosih ne izkoriščamo neenakosti moči, ki izhaja iz naše strokovne vloge, znanja, položaja ali odnosa zaupanja. To velja tako v času obravnave kot tudi po njenem zaključku.

Svoje storitve, strokovno usposobljenost, kvalifikacije, izkušnje in reference predstavljamo resnično, jasno in preverljivo. Ne podajamo zavajajočih obljub ali zagotovil glede izidov obravnave.

Pri komunikaciji o svojih storitvah ne izkoriščamo strahu, negotovosti, občutkov krivde ali stiske skrbnikov psov za pridobivanje strank ali drugih koristi.

Pri svojem strokovnem delovanju ne sodelujemo pri praksah, ki so v nasprotju z načeli tega etičnega kodeksa, niti jih ne podpiramo ali promoviramo.

Odgovornost do stroke in etičnega ravnanja

Odgovorni smo za svoje strokovno ravnanje in za spoštovanje načel tega etičnega kodeksa. Pri svojem delu si prizadevamo prepoznati in preprečevati ravnanja, ki bi lahko ogrožala dobrobit psov ali ljudi oziroma integriteto stroke.

Kadar zaznamo ravnanje drugega izvajalca, za katero utemeljeno menimo, da je v nasprotju z načeli tega etičnega kodeksa, si prizadevamo pomisleke najprej spoštljivo neposredno izraziti ter po možnosti prispevati k razjasnitvi okoliščin in izboljšanju prakse.

Pri resnih ali ponavljajočih se kršitvah, zlasti kadar je ogrožena dobrobit psa ali človeka, ravnamo v skladu s postopki, določenimi s tem kodeksom in drugimi akti Zavoda.

Če zaznamo ravnanje, za katero obstaja sum kršitve zakonodaje, ravnamo v skladu z veljavnimi predpisi in po potrebi obvestimo pristojne organe.

Pri opozarjanju na strokovne ali etične pomisleke ravnamo odgovorno, preverjamo informacije, na katerih temelji naše ravnanje, ter se izogibamo neutemeljenim obtožbam, javnemu diskreditiranju in širjenju nepreverjenih informacij.

Načelo celovitega branja in interpretacije

Kodeksa ni dovoljeno razlagati delno ali posameznih določil uporabljati izven njihovega konteksta. Vsa načela je treba razumeti kot medsebojno povezana in uravnotežena. Posameznih določil ni dopustno uporabljati kot opravičilo za neetično ravnanje ali kot sredstvo za neutemeljeno obsojanje drugih.

Pri morebitnih dilemah ali neskladjih glede interpretacije se kodeks razlaga na način, ki najbolj dosledno uresničuje njegov temeljni namen: zagotavljanje dobrobiti psa in človeka v okviru strokovne, humane in nenasilne prakse.

Če določil kodeksa tudi na ta način ni mogoče nedvoumno razložiti, je za njegovo uradno razlago pristojen Svet Zavoda Psi in Mi.

Odgovornost za spoštovanje kodeksa

S sprejetjem članstva oziroma delovanjem pod okriljem Zavoda Psi in mi, se zavezujemo k spoštovanju tega etičnega kodeksa ter k odgovornemu ravnanju v skladu z njegovimi načeli.

Na resne ali ponavljajoče se kršitve kodeksa opozorimo na način, ki omogoča njihovo ustrezno obravnavo. Pri tem ravnamo odgovorno in v dobri veri ter se izogibamo neutemeljenim obtožbam in javnemu diskreditiranju.

Kršitve tega etičnega kodeksa lahko pomenijo prenehanje članstva oziroma sodelovanja z zavodom.

Nepoznavanje kodeksa nas ne odvezuje odgovornosti za naše ravnanje.